SODBA SODIŠČA (prvi senat)
z dne 8. septembra 2005*

V zadevi C-40/04,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Korkein oikeus (Finska) z odločbo z dne 30. januarja 2004, ki je na Sodišče prispela 3. februarja 2004, v kazenskem postopku zoper

Syuichi ja Yonemota

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (poročevalec), E. Juhász in M. Ilešič, sodniki,

generalni pravobranilec: L. A. Geelhoed,
sodna tajnica: K. Sztranc, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. januarja 2005,

* Jezik postopka: finščina.

na podlagi pisnih stališč, ki so jih predložili:

— za Syuichija Yonemota P. Jäntti, asianajaja,

— za Virallinen syyttäjä (državno tožilstvo) J. Kivistö, državna tožilka pred sodiščem prve stopnje v Helsinkih,

— za finsko vlado T. Pynnä, zastopnica,

— za francosko vlado G. de Bergues in R. Loosli-Surrans, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti B. Schima in P. Aalto, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. marca 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive 98/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o približevanju zakonov držav članic o strojih (UL L 207, str. 1) ter členov 28 ES in 30 ES.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka, uvedenega zoper Syuichija Yonemota, zastopnika uvoznika stroja, ki je povzročil nezgodo pri delu, ki je imela za posledico resne poškodbe enega od njegovih uporabnikov.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Direktiva 98/37 določa bistvene varnostne in zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati stroji. Nadomešča in kodificira Direktivo Sveta 89/392/EGS z dne 14. junija 1989 o približevanju zakonodaj držav članic o strojih (UL L 183, str. 9), ki je bila večkrat spremenjena.

4 Člen 2(1) in (2) Direktive 98/37 določa:

„1. Države članice sprejmejo vse primerne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se stroji ali varnostne komponente, zajeti v tej direktivi, lahko dajejo v promet in začnejo uporabljati samo, če ne ogrožajo zdravja ali varnosti ljudi [...], kadar so pravilno nameščeni in vzdrževani in se uporabljajo za predvideni namen.

2. Ta direktiva ne vpliva na upravičenost držav članic, da ob ustreznem upoštevanju Pogodbe predpisujejo zahteve, ki jih štejejo za potrebne, da zagotovijo varnost ljudi, zlasti delavcev pri uporabi strojev ali zadevnih varnostnih komponent, če to ne pomeni spremembe strojev ali varnostnih komponent na način, ki ni opredeljen v tej direktivi."

5 Člen 3 te direktive določa:

„Stroji in varnostne komponente, zajeti v tej direktivi, morajo izpolnjevati bistvene zdravstvene in varnostne zahteve, predpisane v Prilogi I."

6 Člen 4(1) te direktive določa:

„1. Države članice na svojem ozemlju ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati dajanja v promet in začetka uporabe strojev in varnostnih komponent, ki so skladni s to direktivo."

7 Člen 5(1) in (2) iste direktive določa:

„1. Države članice štejejo, da so z vsemi določbami te direktive, vključno s postopki preverjanja skladnosti iz poglavja 2, skladni

— stroji, ki imajo oznako CE in jih spremlja ES-izjava o skladnosti iz točke A Priloge II,

— varnostne komponente, ki jih spremlja ES-izjava o skladnosti iz točke C Priloge II.

Če usklajenih standardov ni, države članice sprejmejo vse ukrepe, ki se jim zdijo potrebni, da bi zadevne stranke opozorile na obstoječe nacionalne tehnične standarde in specifikacije, ki veljajo za pomembne ali ustrezne za pravilno uresničevanje bistvenih varnostnih in zdravstvenih zahtev iz Priloge I.

2. Kadar nacionalni standard, ki prenaša usklajeni standard, na katerega je bilo objavljeno sklicevanje v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*, zajema eno ali več bistvenih varnostnih zahtev, velja domneva, da stroji ali varnostne komponente, izdelani skladno s tem standardom, izpolnjujejo ustrezne bistvene zahteve.

Države članice objavijo sklicevanja na nacionalne standarde, ki prevzemajo usklajene standarde.

[...]“

8 Člen 7 Direktive 98/37 določa:

„1. Kadar država članica ugotovi, da

— stroji, ki imajo oznako CE,

ali

— varnostne komponente, ki jih spremlja ES-izjava o skladnosti,

ki se uporabljajo skladno s svojim predvidenim namenom, lahko ogrozijo varnost ljudi [...], sprejme vse potrebne ukrepe, da take stroje ali varnostne komponente umakne s trga, prepove njihovo dajanje v promet, začetek uporabe ali uporabo ali omeji njihov prosti pretok.

Države članice takoj obvestijo Komisijo o vsakem takem ukrepu, navedejo razlog za svojo odločitev [...]

[...]

3. Kadar:

— ima stroj, ki ne ustreza, oznako CE,

— varnostno komponento, ki ne ustreza, spremlja ES-izjava o skladnosti,

pristojna država članica primerno ukrepa proti tistim, ki so pritrdili oznako ali izdali izjavo, in o tem obvesti Komisijo in druge države članice.

[...]“

9 Člen 8 te direktive določa:

„1. Da bi proizvajalec ali njegov pooblaščeni zastopnik s sedežem v Skupnosti lahko potrdil, da so njegovi stroji in varnostne komponente skladni s to direktivo, mora za vse izdelane stroje ali varnostne komponente sestaviti ES-izjavo o skladnosti, ki temelji na vzorcu iz Priloge II, točka A ali C, kakor je primerno.

Samo za stroje pa dodatno velja, da mora proizvajalec ali njegov pooblaščeni zastopnik s sedežem v Skupnosti na stroj pritrditi še oznako CE.

2. Pred dajanjem v promet proizvajalec ali njegov pooblaščeni zastopnik s sedežem v Skupnosti:

[...]

b) če so stroji navedeni v Prilogi IV in njihov proizvajalec ne izpolnjuje ali le delno izpolnjuje standarde iz člena 5(2) ali če standardov ni, predloži primerek stroja za ES-preskus tipa, naveden v Prilogi VI;

[...]

4. [...]

Kadar se uporablja[ta] odstavek 2(b) [...], ES-izjava o skladnosti potrjuje skladnost z vzorcem, na katerem je bil opravljen ES-preskus tipa.

[...]"

10 V oddelku 1.7.3 Priloge I k Direktivi 98/37 je določeno, da morajo biti na vsakem stroju čitljivo in neizbrisljivo označeni vsaj podatki, kot so ime in naslov proizvajalca, oznaka CE, oznaka serije ali tipa, morebitna serijska številka in leto izdelave. Na podlagi iste točke morajo biti stroji označeni tudi z vsemi podatki o tipu in bistvenimi podatki za njihovo varno uporabo (npr. največja hitrost določenih rotirajočih delov itd.).

11 V točkah od (a) do (d) oddelka 1.7.4. te direktive je določeno:

„a) Vsem strojem morajo biti priložena navodila [...]

b) Navodila mora sestaviti proizvajalec ali njegov pooblaščeni zastopnik s sedežem v Skupnosti v enem od jezikov držav Skupnosti. Ob dajanju v uporabo morajo biti vsem strojem priloženi prevod navodil v jezik ali jezike države, v kateri se bodo stroji uporabljali, in navodila v izvirnem jeziku. Ta prevod mora narediti proizvajalec ali njegov pooblaščeni zastopnik s sedežem v Skupnosti ali pa oseba, ki uvaja stroje na zadevno jezikovno področje. [...]

c) Navodila morajo vsebovati risbe in diagrame, ki so potrebni za zagon, vzdrževanje, nadzor, preverjanje pravilnosti delovanja, in kadar to pride v poštev, popravila strojev, ter vse koristne napotke, posebej o varnosti.

d) Nobena dokumentacija z opisi strojev ne sme biti v nasprotju z navodili o varnosti. [...]“

12 V prilogi II, del A, k Direktivi 98/37 je določeno:

„ES-izjava o skladnosti mora vsebovati naslednje podatke:

— ime in naslov proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika s sedežem v Skupnosti [...],

— opis strojev [...],

— vse ustrezne določbe, ki jih stroji izpolnjujejo,

— če je primerno, ime in naslov priglašenega organa in številko certifikata o ES-preskusu tipa,

[...]

— če je primerno, napotilo na usklajene standarde,

— če je primerno, uporabljene nacionalne tehnične standarde in specifikacije,

— podatke o pooblaščenem podpisniku proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika s sedežem v Skupnosti."

13 Sprotna opomba 1 v Prilogi II, del A, k tej direktivi določa:

„[Ta izjava] mora biti sestavljena v istem jeziku kot izvirna navodila [...] in tiskana ali ročno izpisana z velikimi tiskanimi črkami. Dodan mora biti njen prevod v enega od uradnih jezikov države, v kateri se bodo stroji uporabljali. Ta prevod mora biti izdelan pod enakimi pogoji, kot veljajo za prevod navodil za uporabo."

Nacionalna ureditev

14 Člen 40 zakona o varnosti pri delu (työturvallisuuslaki), v različici, kot je veljala med nastankom dejstev v glavni stvari, določa:

„Proizvajalec, uvoznik ali prodajalec stroja, orodja ali druge tehnične naprave ali vsaka oseba, ki da tak predmet v promet ali uporabo, mora poskrbeti za to, da:

(1) ta predmet ob njegovem dajanju v promet ali ob njegovi izročitvi z namenom uporabe v tej državi ne predstavlja tveganja za nesrečo ali ogrožanja zdravja, kadar se uporabi za predviden namen;

(2) je bil zasnovan, izdelan, in če je potrebno, preverjen v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki se nanašajo posebej nanj, in

(3) je opremljen z varnostnimi napravami, ki so nujne za njegovo običajno uporabo kot tudi z oznakami in drugimi izjavami, ki potrjujejo njegovo skladnost s standardi.

Predmet je treba izročiti z ustreznimi navodili za njegovo namestitev, uporabo in vzdrževanje. Ta navodila morajo vključevati, če je potrebno, navodila za čiščenje predmeta, njegova običajna popravila in običajno reguliranje ter postopke v primeru običajnih motenj. Pri zasnovi varnostnih naprav je treba upoštevati izpolnitev teh nalog."

15 Na podlagi finskega kazenskega zakonika se lahko kršitev teh določb, storjena naklepno ali iz malomarnosti, kaznuje kot kršitev varnosti pri delu, uboj iz malomarnosti, telesna poškodba iz malomarnosti, uboj, povzročen iz hude malomarnosti, ali telesna poškodba, povzročena iz hude malomarnosti.

16 Neizpolnjevanje obveznosti, določenih v členu 40 zakona o varnosti pri delu, ima poleg teh kazenskih sankcij za posledico obveznost povračila povzročene škode na podlagi zakona o povračilu škode (vahingonkorvauslaki).

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

17 Družba Ama Prom Oy, katere generalni direktor je S. Yonemoto, je uvoznica strojev, vključno s hidravličnimi stiskalnicami. Leta 1995 je Ama Prom Oy na Finsko uvozila hidravlično stiskalnico, ki jo je v Franciji izdelala francoska družba Amada Europe, in jo prodala finski družbi Peltitarvike Oy.

18 Ko je bila ta hidravlična stiskalnica uvožena, je bila opremljena z oznako CE. Proizvajalec je za ta stroj izdal izjavo o skladnosti, v kateri je navedeno:

„The undersigned manufacturer AMADA EUROPE [naslov] certifies that the new below designated equipment: hydraulic press-brake 80.25 type ITS2 n° Series B50412 complies with the regulations applicable to it:

— European Reference: 89/392/EEC Directive

— European Standards: EN 292-1, EN 292-2, EN 294, EN 349, EN 418, EN 457, EN 60204.

The AIF/S, Organism authorized by the act from the Labour Department on 11/08/1992 has granted a type-tested certificate of conformity CE for the machine of the ITS2 type under the number 384-090A-0004-11-94 (n° AIF/S), on 8/11/1994."

19 Vendar je Helsingin käräjäoikeus (sodišče prve stopnje v Helsinkih) glede tega stroja ugotovilo ta dejstva:

— Ko je bil prekinjevalec, ki se upravlja s ključem, v položaju 2, je lahko stroj s pedalom deloval s polno hitrostjo.

— Pritisk na napravo za zaustavitev stroja v sili je prekinil samo tok, ki poganja krmilne naprave, medtem ko je stroj ostal pod napetostjo in je hidravlična črpalka delovala naprej.

— Stikala naprave za zaustavitev v sili so se na pritisk odprla manj kot en milimeter. Gumb je bilo treba pritisniti še za nekaj milimetrov, da bi dosegli blokirani položaj. Naprava za zaustavitev v sili je bila negibna.

— Navodila za uporabo, ki so spremljala stroj, niso bila v celoti napisana v finskem jeziku. Nadzorna plošča ni ustrezala tisti, natisnjeni na risbi navodil za uporabo, ta pa so bila preveč površna in pomanjkljiva, da bi omogočila povsem varno uporabo stroja.

— Stroj je navadno deloval z odprtim mehanizmom s pedalom in s povišano delovno hitrostjo, čeprav ni bil opremljen z drugimi zaščitnimi napravami za preprečevanje poškodb na rokah kot z dvoročno varnostno napravo, ki se v skladu z delovnimi navadami, sprejetimi v podjetju Peltitarvike Oy, na splošno ni uporabljala.

— Naprava za zaustavitev v sili se je uporabljala za zaustavitev stroja ob zamenjavi rezil orodja, ki je potekala skoraj vsakodnevno, čeprav za to ni bila predvidena. Za zagotovitev varnosti je bilo treba na nadzorni plošči s prekinjevalcem, ki se upravlja s ključem, prekiniti tok ali izbrati nizko delovno hitrost.

20 R. Pöyry, ki ga je zaposlila družba Peltitarvike Oy, je 17. novembra 1998 utrpel hudo nesrečo na delovnem mestu, medtem ko je pomagal U. Pursiainenu, delovodji, zamenjati rezila hidravlične stiskalnice, ki je predmet zadeve v postopku v glavni stvari. V ta namen je U. Pursiainen pognal napravo za zaustavitev v sili, da bi prekinil tok. Med tem opravilom se je R. Pöyry pomotoma z nogo dotaknil pedala stroja. Čeprav je bil z napravo za zaustavitev v sili tok prekinjen, je pritisk na pedal izzval nenadno gibanje pritiska, ki je R. Pöyryju odrezalo osem prstov, ujetih med rezila.

21 Helsingin käräjäoikeus, ki mu je bila zadeva predložena v odločanje, je S. Yonemota obsodilo na denarno kazen 30 dnevnih zneskov za kršitev člena 40 zakona o varnosti pri delu in za povzročitev telesne poškodbe iz malomarnosti ter na plačilo odškodnine R. Pöyryju v znesku 26.953,80 EUR. To sodišče je obsodilo tudi poslovodjo družbe Peltitarvike Oy in U. Pursiainena za kršitev zakona o varnosti pri delu in za povzročitev telesne poškodbe iz malomarnosti ter ju prav tako obsodilo na plačilo odškodnine R. Pöyryju.

22 Helsingin hovioikeus (sodišče druge stopnje v Helsinkih) je v pritožbenem postopku potrdilo obsodbo S. Yonemota. To sodišče je S. Yonemota obsodilo na denarno kazen 50 dnevnih zneskov in na plačilo skupnega zneska odškodnine v višini 21.908,16 EUR.

23 Sodišči prve in druge stopnje sta menili, da je S. Yonemoto kot predstavnik uvoznikov soodgovoren za okvaro, ki je privedla do nesreče, katere žrtev je bil R. Pöyry. Po mnenju teh sodišč bi moral uvoznik poskrbeti za to, da so izročeni in uporabljeni stroji zasnovani in izdelani v skladu z veljavnimi predpisi. Za izpolnitev te obveznosti ne zadostuje, da je stroj opremljen z oznako CE in da je proizvajalec podal pisno zagotovilo, da naj bi bil stroj v skladu z veljavnimi predpisi.

24 S. Yonemoto je na Korkein oikeus (vrhovno sodišče) vložil pritožbo, s katero predlaga oprostilno sodbo in razveljavitev njegove obsodbe na plačilo odškodnine, ki mu je bila naložena. Podredno predlaga znižanje kazni in zneska odškodnine, na katera je bil obsojen.

25 S. Yonemoto ugovarja temu, da bi moral uvoznik sam zagotoviti, da je bil stroj zasnovan in izdelan v skladu s priznanimi standardi, če je opremljen z oznako CE in izjavo o skladnosti in če so priložena navodila za njegovo uporabo in vzdrževanje. S. Yonemoto meni, da finske upravne in sodne oblasti ne morejo zahtevati, ne da bi kršile člen 28 ES, da uvoznik na Finskem preveri stroj, katerega primerek je bil preizkušen v drugi državi članici in ki je opremljen z oznako CE. Obveznost uvoznika se omejuje na zagotovitev tega, da je proizvajalec v skladu s standardi Skupnosti dal tip zadevnega stroja v potrditev pristojnemu organu, da je ta stroj izročil opremljenega z oznako CE, s spremljajočimi navodili za uporabo in navodili za vzdrževanje ter da je izdal izjavo o skladnosti.

26 Zaradi negotovosti glede vprašanja, ali lahko država članica uvozniku stroja naloži tako široke obveznosti, kot jih določa člen 40 zakona o varnosti pri delu, je Korkein oikeus prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Katere so omejitve, ki jih pravo Skupnosti ob upoštevanju zlasti Direktive 98/37 [...] in členov 28 ES in 30 ES določa za obveznosti glede značilnosti, povezanih z varnostjo, ki jih lahko nacionalni pravni red naloži uvozniku stroja, opremljenega z oznako CE (ali drugemu subjektu v distribucijski verigi),

— pred prodajo stroja in

— po tej prodaji?

2. Zlasti zaželena so pojasnila glede naslednjih točk:

a) V kakšnem obsegu in pod katerimi pogoji pravo Skupnosti glede varnosti dovoljuje naložitev obveznosti ukrepanja ali nadzora uvozniku stroja, ki ima oznako CE (ali drugemu subjektu v distribucijski verigi)?

b) Ali in kako ima vrsta pomanjkljivosti v zvezi z varnostjo v obravnavani zadevi glede na pravo Skupnosti vpliv na presojo obveznosti, naloženih uvozniku (ali drugemu subjektu v distribucijski verigi)?

c) Ali so, in če so, v kolikšni meri, določbe člena 40 [iz točke [14] te sodbe] navedenega zakona o varnosti pri delu v nasprotju s pravom Skupnosti, ob upoštevanju [v predložitveni odločbi obširno opisanih in v točkah [15 in 16] te sodbe povzetih] kazenskih in civilnopravnih posledic neizpolnjevanja teh obveznosti?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

27 Najprej je treba opozoriti, da se Sodišče v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe ni dolžno izjaviti glede skladnosti določb nacionalnega prava s pravom Skupnosti.

28 Predložitveno sodišče Sodišču predlaga, naj natančneje določi, po eni strani, obveznosti, ki jih uvozniku stroja, izdelanega v eni državi članici in uvoženega v

drugo, nalagajo Direktiva 98/37 ter člena 28 ES in 30 ES, in, po drugi strani, sankcije, ki jih lahko država članica naloži zaradi kršitve teh obveznosti. Najprej je treba preučiti obveznosti uvoznika.

Obveznosti uvoznika

29 Poudariti je treba, da se preučitev tega vprašanja nanaša samo na položaj uvoznika, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici. V skladu z organizacijo Direktive 98/37 je treba ta položaj razlikovati od položaja uvoznika, ki v Evropsko skupnost uvaža stroj, izdelan zunaj nje. Preučitev tega položaja ni predmet te sodbe.

30 Glede časovne uporabe Direktive 98/37 izhaja iz prve in petindvajsete uvodne izjave, iz člena 14 in iz Priloge VIII, del B, k tej direktivi, da ta kodificira Direktivo 89/392, ki je bila večkrat spremenjena, in da ne vpliva na obveznosti držav članic glede rokov za prenos in uporabo te direktive ter tistih, ki jo spreminjajo. Čeprav obveznosti, obravnavane v zadevi v glavni stvari, izhajajo iz Direktive 89/392 ali iz ene od direktiv, ki jo spreminjajo, drugi odstavek člena 14 Direktive 98/37 predpisuje, da se sklicevanja na razveljavljene direktive štejejo za napotila na ustrezne določbe Direktive 98/37.

31 Direktiva 98/37 na podlagi druge, šeste, sedme in devete uvodne izjave stremi k zagotavljanju prostega pretoka strojev na notranjem trgu in k izpolnitvi nujnih in

bistvenih varnostnih in zdravstvenih zahtev glede teh strojev s tem, da je nacionalne sisteme certificiranja in potrjevanja skladnosti nadomestila s harmoniziranim sistemom. V ta namen navedena direktiva zlasti v členu 3 in Prilogi I našteva bistvene zdravstvene in varnostne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati stroji in varnostne komponente, izdelani v državah članicah. Na podlagi člena 4 iste direktive države članice na svojem ozemlju ne smejo omejiti dajanja v promet strojev, ki izpolnjujejo te bistvene zahteve.

32 V skladu s členom 5 Direktive 98/37 se za skladne s to direktivo štejejo stroji, ki imajo oznako CE in ki jih spremlja ES-izjava o skladnosti.

33 Člen 8(1) te direktive določa obveznost proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika s sedežem v Skupnosti, da na stroj pritrdi oznako CE in sestavi ES-izjavo o skladnosti.

34 Iz dvajsete uvodne izjave Direktive 98/37 izhaja, da morajo biti na splošno samo proizvajalci odgovorni za certificiranje skladnosti svojih strojev z bistvenimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, ki jih postavlja ta direktiva.

35 V skladu z enaindvajseto uvodno izjavo navedene direktive pa je za določene vrste strojev z višjim dejavnikom tveganja zaželen strožji postopek certificiranja. Tak je primer hidravličnih stiskalnic, kot je ta v postopku v glavni stvari.

36 Člen 8(2)(b) Direktive 98/37 določa: „Pred dajanjem v promet proizvajalec [...], če so stroji navedeni v Prilogi IV in [njihov proizvajalec] [...] če standardov ni, predloži primerek stroja za ES-preskus tipa, naveden v Prilogi VI."

37 Hidravlične stiskalnice pokriva točka 9 Priloge IV, del A, k Direktivi 98/37. Na podlagi Sodišču zagotovljenih informacij je bil harmonizirani standard glede hidravlične stiskalnice, in sicer standard EN 12622, sprejet šele septembra 2001, to je po datumu nesreče, ki je podlaga sporu v glavni stvari. Iz tega sledi, da mora biti stroj, kot je ta v postopku v glavni stvari, predmet ES-preskusa tipa, določenega v Prilogi VI k Direktivi 98/37.

38 Na podlagi točke 1 navedene priloge opravi ES-preskus tipa tretji organ, imenovan „priglašeni organ", ki ugotovi in potrdi, da primerek zadevnega stroja izpolnjuje določbe Direktive 98/37.

39 V skladu s točko 2 iste priloge mora proizvajalec vložiti vlogo za ES-preskus tipa s tem, da priglašenemu organu predloži tehnično dokumentacijo in stroj, ki je predstavnik načrtovane proizvodnje. Potem ko priglašeni organ izda certifikat o ES-preskusu tipa, je proizvajalec zavezan, da na podlagi drugega pododstavka člena 8(4) Direktive 98/37 in četrte alinee Priloge II, del A, k tej direktivi omeni ta certifikat v ES-izjavi o skladnosti, ki jo izda za vsak stroj tega tipa, in da v tej izjavi potrdi, da je zadevni stroj v skladu z modelom, ki je bil predmet ES-preskusa tipa.

40 Iz predložitvene odločbe izhaja, da je imel stroj, ki je podlaga sporu v glavni stvari, oznako CE in da je proizvajalec, Amada Europe, za ta stroj izdal ES-izjavo o

skladnosti, ki navaja certifikat o ES-preskusu tipa, ki ga je izdal priglašeni organ, imenovan „AIF/S".

41 Iz te odločbe tudi izhaja, da je bil ta stroj nevaren v več pogledih, čeprav je imel oznako CE, in da ga je spremljala ES-izjava o skladnosti. Osrednje vprašanje, ki se postavlja, je, ali je na podlagi določb Direktive 98/37 uvoznik navedenega stroja tisti, ki je odgovoren za posledice tega položaja.

42 Ne glede na to, ali je skladnost ugotovil proizvajalec sam ali ob udeležbi priglašenega organa ob uporabi Priloge VI k Direktivi 98/37, ta direktiva proizvajalcu nalaga obveznost izdaje ES-izjave o skladnosti in pritrditve oznake CE na zadevni stroj.

43 Poleg tega člen 7(3) te direktive določa, da kadar ima stroj, ki ne ustreza, oznako CE, država članica sprejme ustrezne ukrepe „proti tistim, ki so pritrdili oznako", torej proti proizvajalcu.

44 Organizaciji navedene direktive in zlasti njenemu členu 7(3) ne ustreza povečanje števila oseb, ki so lahko odgovorne za skladnost strojev.

45 Bistveni cilj te direktive je poenostaviti ugotavljanje skladnosti strojev, da bi se karseda zagotovil njegov prosti pretok na notranjem trgu. Ta cilj bi bil oviran, če bi

bili lahko tudi subjekti nižje od proizvajalca, zlasti uvozniki strojev iz ene države članice v drugo, odgovorni za njihovo skladnost.

46 Direktiva tako tudi nasprotuje uporabi nacionalnih določb, ki določajo, da mora uvoznik, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici, ki ima oznako CE in ga spremlja ES-izjava o skladnosti, skrbeti za to, da ta stroj ustreza bistvenim varnostnim in zdravstvenim zahtevam, ki jih določa navedena direktiva.

47 Kljub temu se lahko uvoznikom, ki v državo članico uvažajo stroje, izdelane v drugi državi članici, v skladu z Direktivo 98/37 naložijo določene obveznosti.

48 V tem smislu ta direktiva v Prilogi I, točka 1.7.4. (b), določa, da mora vsak stroj ob njegovem začetku uporabe spremljati prevod navodil v jezik ali jezike države, v kateri se bodo stroji uporabljali, in navodila za uporabo v izvirnem jeziku, kar mora storiti proizvajalec ali oseba, ki uvaja stroje na zadevno jezikovno območje. Enako mora v skladu s sprotno opombo na strani 1 Priloge II, del A, k navedeni direktivi ES-izjavo o skladnosti spremljati prevod v enega od jezikov države, v kateri se bodo stroji uporabljali, izdelan pod enakimi pogoji, kot veljajo za prevod navodil za uporabo. Iz tega izhaja, da lahko zakonodaja države članice v skladu z Direktivo 98/37 naloži uvozniku stroja obveznost, da prevede navodila za uporabo v jezik ali jezike tiste države in da prevede ES-izjavo o skladnosti v jezik ali jezike navedene države.

49 Poleg tega je treba ob upoštevanju položaja uvoznika v distribucijski verigi šteti za skladno z Direktivo 98/37, da države članice od njega zahtevajo, da preveri, da je zadevni stroj opremljen z oznako CE in drugimi oznakami, določenimi v Prilogi I, točka 1.7.3., k navedeni direktivi, ki obsega informacije, nujno potrebne za varno uporabo navedenega stroja, kot je njegova rotacijska hitrost.

50 Člen 2(1) Direktive 98/37 državam članicam nalaga, da sprejmejo vse primerne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se stroji, za katere se uporablja ta direktiva, lahko dajejo v promet samo, če ne ogrožajo varnosti in zdravja.

51 Člen 2(2) navedene direktive v zvezi s to obveznostjo nadzorovanja trga, ki je naložena državam članicam, določa, da ta ne vpliva na upravičenost držav članic, da ob upoštevanju Pogodbe predpisujejo zahteve, ki jih štejejo za potrebne za zagotovitev varstva oseb pri uporabi zadevnih strojev.

52 Iz tega izhaja, da lahko države članice naložijo uvozniku obveznosti sodelovanja v zvezi z nadzorovanjem trga, kot so obveznosti informiranja. V primeru nesreče, kot je ta, ki je podlaga sporu v glavni stvari, lahko država članica naloži uvozniku, da zagotovi vse ustrezne informacije za izognitev ponovnim podobnim nesrečam, in sicer zlasti s tem, da sodeluje s pristojnimi organi te države članice pri sprejetju ukrepov, ki bi jih ti organi verjetno sprejeli na podlagi člena 7 Direktive 98/37, kot je umik zadevnih strojev s trga.

53 Take obveznosti sodelovanja ne smejo privesti do tega, da je uvoznik zavezan sam preveriti skladnost stroja z bistvenimi zahtevami, določenimi v Direktivi 98/37, ker bi bila taka obveznost v nasprotju z njenim programom.

54 Pri določitvi teh obveznosti je vsekakor treba upoštevati Pogodbo ES. Zato morajo ostati v mejah, določenih s členoma 28 ES in 30 ES.

55 Zlasti je treba opozoriti, da lahko države članice kljub prepovedi količinskih omejitev pri uvozu, določeni v členu 28 ES, sprejmejo ukrepe, ki jih utemeljijo z enim od razlogov javne koristi, naštetih v členu 30 ES, ali z eno od nujnih zahtev, določenih v sodni praksi Sodišča, kot je varovanje zdravja, zlasti če so ti ukrepi primerni za zagotavljanje uresničitve želenega cilja in če ne presegajo tistega, kar je nujno za njegovo dosego (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 8. maja 2003 v zadevi ATRAL, C-14/02, Recueil, str. I-4431, točka 64 in zgoraj navedena sodna praksa). Te meje veljajo tudi za obveznosti sodelovanja, ki jih lahko država članica naloži uvoznikom strojev, izdelanih v drugi državi članici.

Sistem sankcij

56 Na drugem mestu je treba preučiti, katere civilno- in kazenskopravne sankcije lahko določi nacionalno pravo v skladu s pravom Skupnosti ob kršitvi obveznosti, ki izhajajo iz Direktive 98/37.

57 Opozoriti je treba, da Direktiva 98/37 državam članicam ne nalaga konkretne obveznosti glede sistema sankcij. Iz tega pa ni mogoče zaključiti, da so nacionalne določbe, ki kazensko sankcionirajo kršitve obveznosti, ki jih nalaga zakonodaja o izvajanju te direktive, s to neskladne (glej v tem smislu sodbo z dne 12. septembra 1996 v združenih zadevah Gallotti in drugi, C-58/95, C-75/95, C-112/95, C-119/95, C-123/95, C-135/95, C-140/95, C-141/95, C-154/95 in C-157/95, Recueil, str. I-4345, točka 14, in navedena sodna praksa).

58 Države članice so v okviru svobode, ki jim je priznana s členom 249(3), zavezane, da izberejo najprimernejše oblike in sredstva za zagotovitev polnega učinka direktiv (zgoraj navedena sodba Gallotti, točka 14).

59 Sicer so države članice takrat, ko direktiva ne predvideva posebne sankcije ob kršitvi njenih določb ali se v tej točki sklicuje na nacionalne zakone in druge predpise, na podlagi člena 10 ES zavezane, da sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zagotovitev uporabe in učinkovitosti prava Skupnosti. Pri tem morajo države članice, ki pri izbiri sankcij sicer obdržijo diskrecijsko pravico, paziti na to, da se kršitve skupnostne ureditve sankcionirajo pod materialnimi in postopkovnimi pogoji, ki so analogni tistim, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnega prava podobne vrste in teže, pri čemer mora biti sankcija vsekakor učinkovita, sorazmerna in odvračajoča (zgoraj navedena sodba Gallotti, točka 14).

60 Iz tega izhaja, da je država članica upravičena do kazenskega sankcioniranja neizpolnjevanja obveznosti, ki jih nalaga zakonodaja o izvajanju Direktive 98/37, če meni, da gre za najprimernejši način za zagotovitev polnega učinka te direktive, če so predvidene sankcije analogne tistim, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnega prava podobne vrste in teže, in če so učinkovite, sorazmerne in odvračajoče (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Gallotti, točka 15).

61 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba na postavljena vprašanja odgovoriti tako:

1. Določbe Direktive 98/37 nasprotujejo uporabi nacionalnih določb, ki določajo, da mora uvoznik, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici, ki ima oznako CE in ga spremlja ES-izjava o skladnosti, skrbeti za to, da ta stroj izpolnjuje bistvene varnostne in zdravstvene zahteve, ki jih določa ta direktiva.

2. Določbe navedene direktive ne nasprotujejo uporabi nacionalnih določb, ki nalagajo uvozniku, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici, da:

— pred izročitvijo stroja uporabniku zagotovi, da ima oznako CE in da ga spremljajo ES-izjava o skladnosti, prevedena v jezik ali jezike države članice uvoznice, in navodila za uporabo, prevedena v jezik ali jezike navedene države;

— po izročitvi stroja uporabniku priskrbi nacionalnim organom nadzora vse podatke in potrebno sodelovanje, če se izkaže, da ta stroj pomeni tveganja za varnost ali zdravje, pod pogojem, da take zahteve ne privedejo do obveznosti za uvoznika, da sam preveri skladnost stroja z bistvenimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, ki jih določa ta direktiva.

3. Člena 10 ES in 249(3) ES je treba razlagati tako, da državi članici ne prepovedujeta uporabe kazenskih sankcij za polno zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, določenih z Direktivo 98/37, pod pogojem, da so te sankcije analogne tistim, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnega prava podobne vrste in teže, in da so vsekakor učinkovite, sorazmerne in odvračajoče.

Stroški

62 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški navedenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Določbe Direktive 98/37 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o približevanju zakonov držav članic o strojih nasprotuje uporabi nacionalnih določb, ki določajo, da mora uvoznik, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici, ki ima oznako CE in ga spremlja ES-izjava o skladnosti, skrbeti za to, da ta stroj izpolnjuje bistvene varnostne in zdravstvene zahteve, ki jih določa ta direktiva.**

2. **Določbe navedene direktive ne nasprotujejo uporabi nacionalnih določb, ki nalagajo uvozniku, ki v državo članico uvaža stroj, izdelan v drugi državi članici, da:**

— **pred izročitvijo stroja uporabniku zagotovi, da ima oznako CE in da ga spremlja ES-izjava o skladnosti, prevedena v jezik ali jezike države članice uvoznice, in navodila za uporabo, prevedena v jezik ali jezike navedene države;**

— **po izročitvi stroja uporabniku priskrbi nacionalnim organom nadzora vse podatke in vse potrebno sodelovanje, če se izkaže, da ta stroj pomeni tveganja za varnost ali zdravje, pod pogojem, da take zahteve ne privedejo do obveznosti za uvoznika, da sam preveri skladnost stroja z bistvenimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, ki jih določa ta direktiva.**

3. **Člena 10 ES in 249(3) ES je treba razlagati tako, da državi članici ne prepovedujeta uporabe kazenskih sankcij za polno zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, določenih z Direktivo 98/37, pod pogojem, da so te sankcije analogne tistim, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnega prava podobne vrste in teže, in da so vsekakor učinkovite, sorazmerne in odvračajoče.**

Podpisi